

MUTBROTTSDOMAR I SVERIGE 2024

IMM:S RÄTTSFALLSSAMLING
SEKTOR FÖR SEKTOR

SAMMANFATTNING

Nionde upplagan av Rättsfallssamlingen från Institutet Mot Mutor, IMM, visar att antalet mutbrottsdomar 2024 uppgick till 34 stycken, vilket är oförändrat jämfört med 2023. Antalet åtal, som nådde en ny rekordnivå på 96 stycken under 2023, har återgått till en nivå som vi sett under tidigare år. Totalt tog svenska domstolar upp 58 åtal för mutbrott under 2024.

Mutbrotten blir dock allt grövre. Grovt givande av muta ökade kraftigt i svenska mutbrottsdomar under 2024. Denna brottsrubricering stod för nästan hälften av de fall där den åtalade dömts för givande av muta. Bygg- och anläggningssektorn stod i sin tur för den största andelen av dessa. Under 2023 stod grovt givande av muta endast för 14 procent av det totala antalet dömda för givande av muta.

Stockholm dominerar allt mer i mutbrottsligan. Under 2024 hörde hela 50 procent av de 34 mutbrottsdomarna hemma i Stockholms län, jämfört med 30 procent 2023. I övrigt är det också främst i landets största städer som mutbrotten begås. Skåne, Västra Götaland samt Örebro län ligger likaså på topplistan över mutbrottsdomar 2024.

Transport och fordon är den sektor där mutbrott är mest förekommande med närmare en tredjedel av det totala antalet domar 2024. De verksamheter som dominerar här är bilbesiktning och förarprov för körkort. Övriga sektorer i topp-4 är ordningsmakt, bygg och anläggning samt vård och omsorg.

När antalet företagare ökar bland mutbrottslingarna medför det också att deras företag drabbas. Antalet utdömda företagsböter i samband med mutbrottsdomar ökade med 200 procent under 2024, från 2 stycken 2023 till 6 stycken i fjol. Dessa fördelar sig jämnt mellan branscherna vård och omsorg samt bygg och anläggning.

I nästan en tredjedel av mutbrottsdomarna 2024 handlar det om vänskapskorruption, där allt från tidigare arbetskollegor till jaktkamrater favoriseras. De förekommer såväl i relationer mellan offentliga och privata aktörer som mellan två privata aktörer. Vänskapskorruption leder till förtroendeskada, snedvridning av konkurrens och att den som är bäst lämpad inte väljs. Det kan i sin tur leda till stora merkostnader. 2 av de 9 domar där vänskapskorruption förekommer 2024 rör relationer mellan två privata aktörer, båda i sektorn bygg och anläggning.

Rättsfallssamlingen från IMM har producerats sedan 2017 och ger en överblick över svenska mutbrottsdomar. Samlingen sammanfattar föregående års rättsfall och redovisar relevant statistik för de senaste fem åren, bland annat om mutbrottet skett inom privat eller offentlig sektor, påföljd och mutbelopp. Samlingen ger även en överblick över hur vanligt förekommande mutbrott är inom olika branscher. Detta kan underlätta för företag och andra aktörer vid bedömning av sina korruptionsrisker.

2024 STATISTIK

ANTAL MÅL

34

INSTANS

TINGSRÄTT

24

(71%)

HOVRÄTT

10

(29%)

HÖGSTA DOMSTOLEN

0

(0%)

I instansfördelningen har samtliga domar medräknats. Antalet domar 2024 uppgick till 34 st.

SITUATION

umgänge mellan

PRIVAT-OFFENTLIG

25

(74%)

OFFENTLIG
UPPHANDLING

3

(9%)

MYNDIGHETS-
UTÖVNING

13

(38%)

PRIVAT-PRIVAT

9

(26%)

SEKTORER

29%

TRANSPORT OCH FORDON, 10 ST

18%

BYGG OCH ANLÄGGNING, 6 ST

15%

ORDNINGSMAKT, 5 ST

15%

VÅRD OCH OMSORG, 5 ST

9%

FINANSIELL VERKSAMHET, 3 ST

9%

HANDEL OCH TJÄNSTER, 3 ST

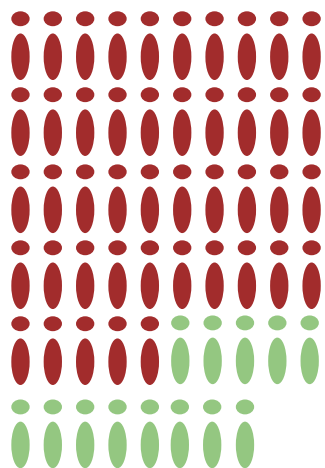
3%

SPORT- OCH FRITIDSVERKSAMHET, 1 ST

3%

DATA, IT & TELEKOMMUNIKATION, 1 ST

ANTAL ÅTAL (58 st)

FÄLLANDE
45 st
(78%)

FRIANDE
13 st
(22%)

PÅFÖLJD

SAMHÄLLSTJÄNST
2 st
(4%)

UNGDOMSTJÄNST
1 st
(2%)

DAGSBÖTER
14 st
(31%)

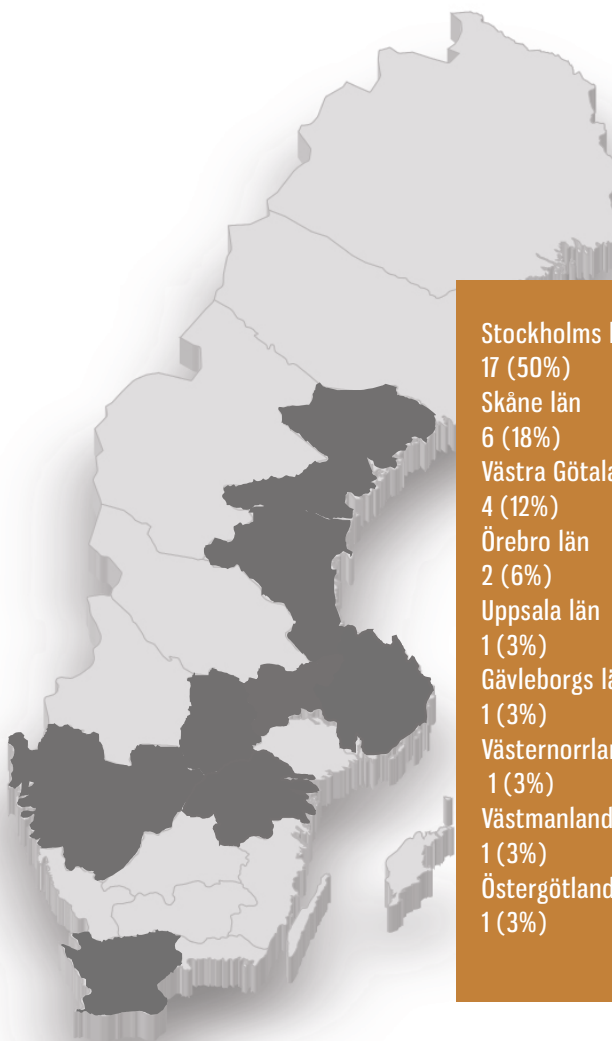
SKYDDSTILLSYN
1 st
(2%)

VILLKORLIG DOM
22 st
(49%)

FÄNGELSE
8 st
(18%)

FÖRETAGSBOT 6 st (18%)

GEOGRAFISK FÖRDELNING AV MUTBROTTSDOMAR

Stockholms län
17 (50%)
Skåne län
6 (18%)
Västra Götalands län
4 (12%)
Örebro län
2 (6%)
Uppsala län
1 (3%)
Gävleborgs län
1 (3%)
Västernorrlands län
1 (3%)
Västmanlands län
1 (3%)
Östergötlands län
1 (3%)

MUTBELOPP

HÖGSTA BELOPP:

2 900 000 kr

LÄGSTA BELOPP:

500 kr

MEDIANBELOPP:

40 000 kr

SAMLAT VÄRDE: 11 123 998 kr

BROTTSRUBRICERING

GIVANDE AV MUTA – 39 st – varav grovt 18 st	TAGANDE AV MUTA – 19 st – varav grovt 10 st
HANDEL MED INFLYTANDE – 0 st –	VÅRDSLÖS FINANSIERING AV MUTBROTT – 0 st –

MEDHJÄLP
– 0 st –
varav grovt 0 st

DEN TYPISKE MUTBROTTLINGEN 2024

MAN (81%)
48 ÅR

Givaren av mutan
arbetar oftast inom

**PRIVAT
SEKTOR**

Tagaren av mutan
arbetar oftast inom

**OFFENTLIG
SEKTOR**

DEN VANLIGASTE MUTAN

1. Pengar

2. Resa

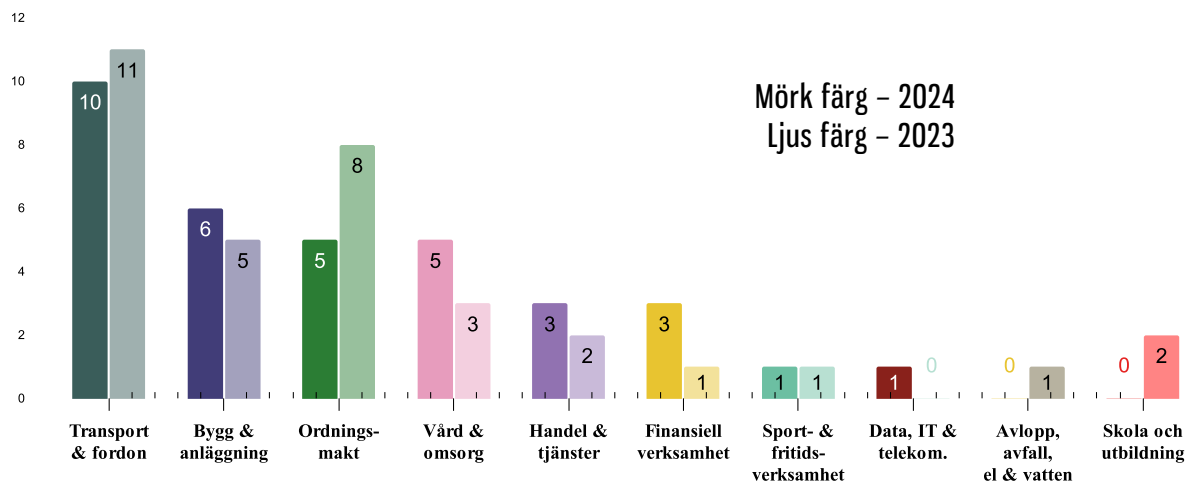
3. Mat & dryck

4. Personlig tjänst

JÄMFÖRELSE, ANTAL MÅL PER SEKTOR 2023–2024

Det är samma sektorer som utmärker sig när det gäller mutbrott de senaste åren. Även under 2024 avser flest mål Transport & fordon med 10 mål. Därefter följer Bygg & anläggning som ökat med 1 mål. Inom Ordningsmakt har visserligen antal mål minskat, men sektorn håller sig kvar på topp-3 tillsammans med Vård & omsorg som ökat med 2 mål.

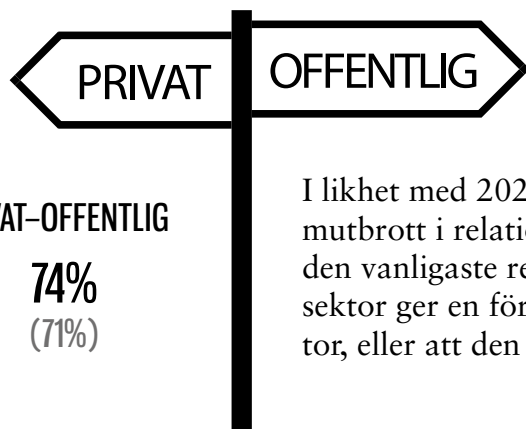
2024 utdömdes 6 företagsböter som tillsammans summerade till 10,4 miljoner kronor.

Under 2024 väcktes 58 åtal för mutbrott, vilket är nästan en halvering mot 2023. 78 % av dessa ledde till fällande domar.

Det samlade värdet av mutbeloppen 2024 var i samma storleksordning som året innan, cirka 11 miljoner kronor, detta trots att antalet åtal nästan halverats.

PRIVAT-PRIVAT

26%
(29%)

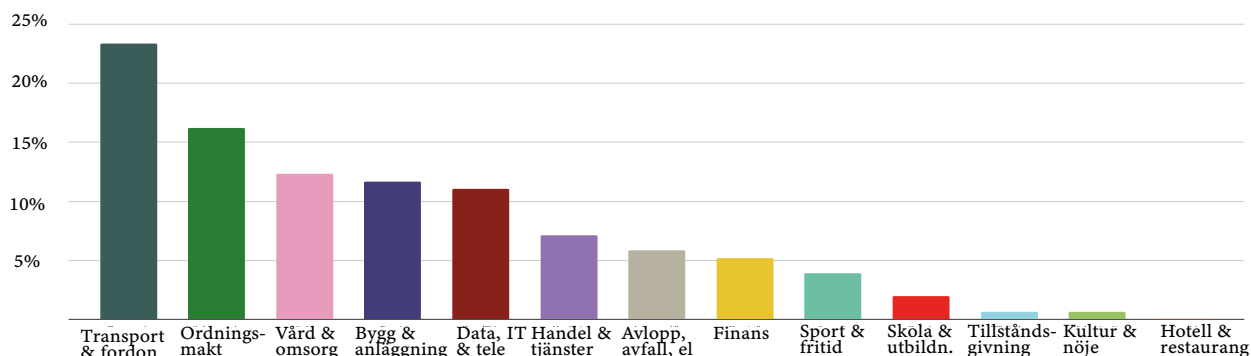
PRIVAT-OFFENTLIG

74%
(71%)

I likhet med 2023 avsåg de flesta målen 2024 mutbrott i relationen privat-offentlig. Det speglar den vanligaste relationen där en person från privat sektor ger en förmån till en person i offentlig sektor, eller att den senare begär en förmån.

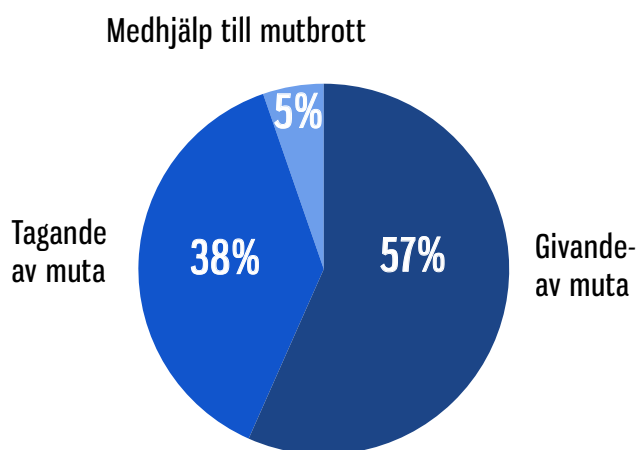
TRENDER FEMÅRSPERIOD 2020-2024

SEKTORER

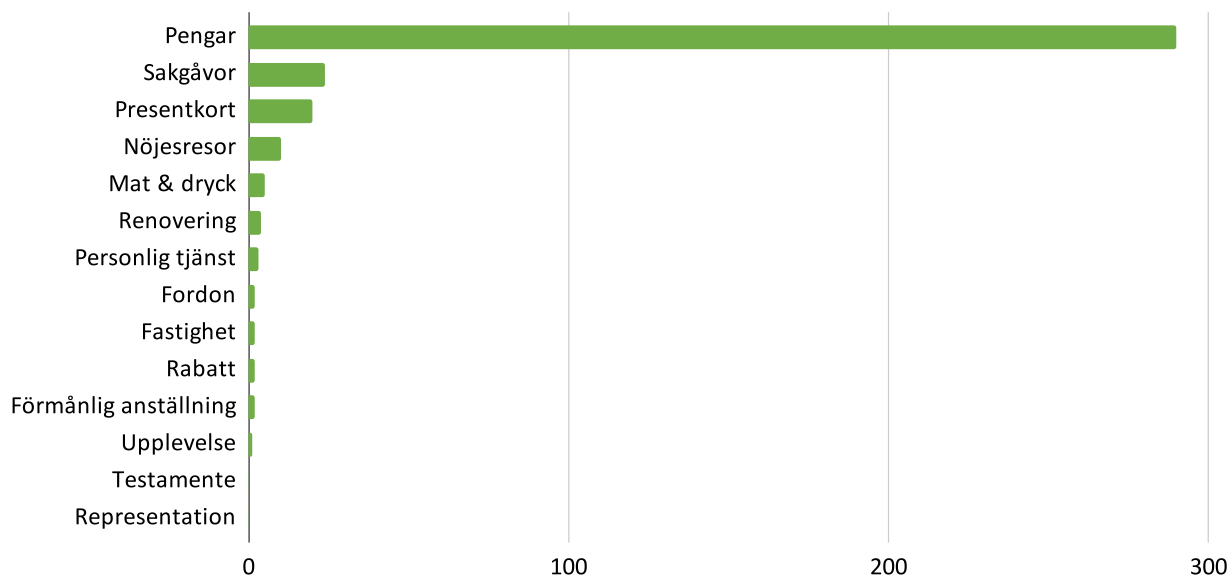
Den sektor som under de senaste fem åren har haft procentuellt högst andel mål är transport och fordon med 23%. Därefter följer ordningsmakt på 16%. Vård och omsorg samt Bygg och anläggning har 12% vardera. Lägst andel bland de mututsatta sektorerna har Tillståndsgivning samt Kultur och nöje med vardera 1%. Inom hotell och restaurang har dock inget mutbrottsmål förekommit de senaste fem åren.

BROTTSRUBRICERING

Andelen brottsrubriceringar för givande respektive tagande av muta har skiftat genom åren. De två senaste åren har dock givande av muta övervägt. Över en femårsperiod dominerar därför givande (57%) framför tagande (38%). Endast 5% har avsett medhjälp till mutbrott. Sedan de nya mutbrottsbestämmelserna handel med inflytande och vårdslös finansiering av mutbrott trädde i kraft 2012 har ingen dom meddelats för dessa.

DEN VANLIGASTE MUTAN

Under åren 2020 till 2024 har totalt 365 mutor förekommit i mutbrottsmålen. Närmare 80% av dessa har rört sig om pengar (290 st). Därefter följer sakgåvor (24 st), presentkort (20 st) och nöjesresor (10 st). Lägst antal rör representation och testamente som inte förekommit de senaste fem åren i mutsammanhang.

DEN TYPISKE MUTBROTTSLINGEN

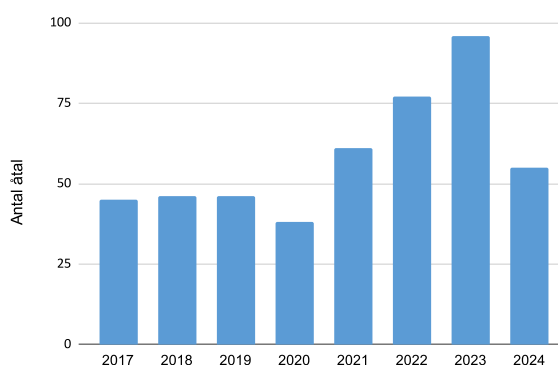
Den typiske mutbrottslingen har de senaste fem åren varit en man mellan 42 och 52 år.

Givaren arbetar vanligen i privat sektor, medan tagaren vanligen arbetar inom offentlig sektor.

Lägst andel män dömdes under år 2020 (69%), och högst andel män år 2023 (99%).

UTVECKLING ANTAL ÅTAL ÅRLIGEN

Efter att antalet åtal årligen låg strax under 50 började åtalen skjuta i höjden från 2021. För 2023 var antalet åtal rekordhøgt. Under 2024 sjönk dock antalet åtal åter tillbaka till runt 50.

GÄLLANDE STRAFFBESTÄMMELSER

Bestämmelserna om mutbrott återfinns i brottsbalken 10 kap. 5a-e §§ och innebär i huvudsak följande:

1. En anställd eller en uppdragstagare får inte ta emot, godta ett löfte om eller begära en otillbörlig belöning för utövningen av anställningen eller uppdraget (tagande av muta).
2. Det är inte tillåtet att åt en anställd eller en uppdragstagare lämna, utlova eller erbjuda en otillbörlig belöning för utövningen av anställningen eller uppdraget (givande av muta).
3. Det är inte tillåtet att ta emot, godta ett löfte om eller begära en otillbörlig förmån för att påverka någon som utövar myndighet eller beslutar om offentlig upphandling eller att lämna, utlova eller erbjuda en otillbörlig förmån till någon för att denne ska påverka beslutsfattaren vid myndighetsutövning eller offentlig upphandling (handel med inflytande).
4. En näringsidkare måste vara försiktig med att lämna pengar eller andra tillgångar till sina ombud, agenter, samarbetspartners eller andra representanter så att medlen inte används till mutor (vårdslös finansiering av mutbrott).

Bestämmelserna i dess nuvarande lydelse trädde i kraft den 1 juli 2012. Vissa av domarna som ingår i rättsfallssamlingen avser mutbrott enligt dess tidigare lydelse. Detta har i så fall angetts i referatet.

PÅFÖLJDER

Straffet för tagande av muta respektive givande av muta är böter eller fängelse i högst två år. Om brottet bedöms som grovt är straffet fängelse i lägst sex månader och högst sex år.

Straffet för handel med inflytande och vårdslös finansiering av mutbrott är böter eller fängelse i högst två år.

Om det inte är uppenbart oskäligt kan också domstolen förklara utbyte av mutbrott förverkat.

Den som har grovt åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamheten och därvid har gjort sig skyldig till brottslighet som inte är ringa, ska meddelas näringsförbud, om ett sådant förbud är påkallat från allmän synpunkt.

Har mutbrottet begåtts i utövningen av näringsverksamhet kan näringsidkaren åläggas företagsbot. För att domstolen ska döma ut företagsbot krävs det att näringsidkaren inte har gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga mutbrottet eller att brottet har begåtts av en person i ledande ställning eller av en person som har haft ett särskilt kontrollansvar i verksamheten. Detta gäller dock inte om brottsligheten varit riktad mot näringsidkaren.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Årets domar sektor för sektor

VÅRD OCH OMSORG

HUNDFALLET	1
SJUKHUSFALLET	2
HEMTJÄNSTFALLET	3
PRESENTKORTSFALLET	4
HUNDFALLET HOVR.	5

ORDNINGSMAKT

NARKOTIKAFALLET	6
TUNNELBANEFALLET	7
MOBILTELEFONFALLET	8
NAMNBYSFALLET	10
CD-FALLET	11

FINANSIELL VERKSAMHET

BOLÅNEFALLET	12
FÖRETAGSFÖRVARVSFALLET	13
BOLÅNEFALLET HOVR	14

BYGG OCH ANLÄGGNING

RENOVERINGSFALLET	15
FASTIGHETSSKÖTARFALLET	16
MARKARBETSFALLET	17
MUTRESEFALLET	18
ANBUDSFALLET	19
FOTBOLLSPLANEFALLET	20

HANDEL OCH TJÄNSTER

BONUSSYSTEMFALLET	21
HANDLÄGGARFALLET	22
KROG- OCH RESEFALLET	23

TRANSPORT OCH FORDON

BESIKTNINGSFALLET	24
BESIKTNINGSGODKÄNNANDEFALLET	25
UPPKÖRNINGSFALLET	26
FÖRARPROVSFALLET	27
BACKLJUSFALLET	28
TRAFIKINSPEKTÖRSFALLET	29
BILBESIKTNINGSFALLET	30
BILLEASINGFALLET	31
KÖRPROVSFALLET	32
HÖTFALLET	33

SPORT- OCH FRITIDSVERKSAMHET

PADELFALLET	35
-----------------------	----

DATA, IT OCH TELEKOMMUNIKATION

TELEKOMFALLET	36
-------------------------	----

ÖVERKLAGAD

HUNDFALLET

En myndighet beslutade att omhänderta 19 hundar på grund av vanvård och personen som hämtade dem blev erbjuden mutor.

Helsingsborgs tingsrätt dom 2024-03-11 i mål B 697-24

En myndighet beslutade den 18 april 2023 att omhänderta 19 hundar från ägaren då hundarna var utsatta för lidande samt att de riskerade att utsättas för lidande på grund av allvarliga brister i djurhållningen.

Omhändertagandet verkställdes av ett bolag som fått uppdraget från myndigheten. Personen som hämtade hundarna mottog åtminstone två telefonsamtal från hundägaren där en otillbörlig förman om ”åtminstone ett par tusen kronor” utlovats eller erbjudits.

Även om personen som hämtade hundarna företrädde ett privat företag innebar uppdraget att hen verkställde myndighetens beslut. Även i ett fall som detta, där någon som inte är företrädare för en myndighet verkställer en myndighets beslut, är det skyddsintresse som utgör utgångspunkten för otillbörlighetsbedömningen att myndighetsutövningen sker korrekt och att allmänheten har förtroende för myndigheten.

Hundägaren döms för givande av muta med påföljden 50 dagsböter om 200 kronor.

VÅRD OCH OMSORG

TINGRÄTT

PRIVAT – OFFENTLIG

OFFENTLIG UPPHANDLING

GROVT GIVANDE AV MUTA

GROVT TAGANDE AV MUTA

FÖRETAGSBOT

NÄRINGS-
FÖRBUD

DAGSBÖTER
FÄNGELSE

VILLKORLIG
DOM

ÖVERKLAGAD

SJUKHUSFALLET

En överläkare och verksamhetschef vid ett större läns- och forskningssjukhus har under en lång tid tagit emot mutor från fem olika företag.

Attunda tingsrätt dom 2024-03-22 i mål B 5586-23

En överläkare och verksamhetschef har vid ett större läns- och forskningssjukhus under tiden 2015–2022, tagit emot sammanlagt 4 759 402 kronor från fem olika företag. Två av företagen har drivits av två före detta kollegor till läkaren. De övriga tre företagen är verksamma inom läkemedels- och medicin-teknikindustrin. Genom verksamhetschefens agerande har sjukhuset kommit att felaktigt betala ut stora summor till de privata företagen, vilka därefter genom felaktig fakturering har gått vidare till verksamhetschefen, som bland annat använt pengarna till egen konsumtion.

Ingen del av pengarna har gått till forskning eller utbildning, vilket läkaren har hävdad. Brotten har begåtts genom användande av ett stort antal osanna fakturor och betalningar av felaktigt angivna kostnader.

Tingsrätten har genom den utredning som åklagarna har förebringat funnit att de tilltalade genom ett stort antal betalningar som har gått till verksamhetschefen eller hans handelsbolag har gjort sig skyldiga till grova mutbrott samt i två fall trolöshet mot huvudman och i ett fall grovt bedrägeri.

Verksamhetschefen har dömts till fängelse i fyra år, en annan läkare till fängelse ett år sex månader och övriga dömda till villkorlig dom och böter. Tre bolag som de tilltalade använt har ålagts att betala företagsbot. Fyra av de dömda har meddelats näringsförbud.

LAGA KRAFT

HEMTJÄNSTFALLET

En anställd inom hemtjänsten har tagit emot mutor för utövningen av sin anställning.

Attunda tingsrätt dom 2024-09-04 i mål B 418-23

En anställd inom hemtjänsten har tagit emot en otillbörlig förmån för sig själv eller annan, för utövningen av hens anställning. Den otillbörliga förmånen har bestått i fyra överföringar från en av de privatpersoner som den anställde jobbade hos om 50 000 kronor vardera (totalt 200 000 kronor). Det hände under perioden från och med den 9 december 2020 till och med den 21 december 2020.

Den anställda döms för mutbrott med påföljden skyddstillsyn. Den anställda ska genomgå den vård och behandling som frivården finner lämplig.

LAGA KRAFT

PRESENTKORTSFALLET

En person vars mamma bor på ett äldreboende har gett ett vårdbiträde 5000 kronor i form av presentkort.

Södertörns tingsrätt dom 2024-09-23 i mål B 17700-23

En person vars mamma bor på ett äldreboende har gett ett vårdbiträde 5 000 kronor i form av presentkort. Tingsrätten anser i linje med åklagaren att gåvan varit en otillbörlig förmån i tjänsten då den haft som syfte att påverka hur vårdbiträdet ska utföra sina arbetsuppgifter eller som belöning för hur hen utfört dem tidigare.

Den åtalade menar att hen gett vårdbiträdet presentkortet för att hen skulle kunna dryga ut semesterkassan och handla saker till sina barnbarn. Tingsrätten menar dock att den åtalade borde ha insett att det fanns en avsevärd risk för att presentkortet haft förutsättningar att påverka vårdbiträdets arbete, även om möjligheten att påverka omvårdnaden varit liten eller obefintlig. Ett så kallat likgiltighetsuppsåt åberopas och tingsrätten anser att den åtalade ska dömas för givande av muta i enlighet med åtalet.

Tingsrätten anser att straffet kan stanna vid dagsböter. Med hänsyn till brottets allvar bestäms antalet dagsböter till 40. Varje dagsbot bestäms på grund av den åtalades ekonomi till 210 kr, vilket sammanlagt blir 8 400 kronor i böter.

LAGA KRAFT

HUNDFALLET

En myndighet beslutade att omhänderta 19 hundar på grund av vanvård och personen som hämtade dem blev erbjuden mutor.

Hovrätten över Skåne och Blekinge dom 2024-10-18 i mål B 1641-24
Överklagan av Helsingborgs tingsrätt, dom 2024-03-11, B 697-24

En myndighet beslutade den 18 april 2023 att omhänderta 19 hundar från ägaren då hundarna var utsatta för lidande samt att de riskerade att utsättas för lidande på grund av allvarliga brister i djurhållningen.

Omhändertagandet verkställdes av ett bolag som fått uppdraget från myndigheten. Personen som hämtade hundarna mottog åtminstone två telefonsamtal från hundägaren där en otillbörlig förmån om ”åtminstone ett par tusen kronor” utlovats eller erbjudits.

Även om personen som hämtade hundarna företrädde ett privat företag innebär uppdraget att hen verkställde myndighetens beslut. Även i ett fall som detta, där någon som inte är företrädare för en myndighet verkställer en myndighets beslut, är det skyddsintresse som utgör utgångspunkten för otillbörlighetsbedömningen att myndighetsutövningen sker korrekt och att allmänheten har förtroende för myndigheten.

Hundägaren döms för givande av muta med påföljden 50 dagsböter om 200 kronor.

Hovrätten fastställer tingsrättens domslut utan några ändringar.

ORDNINGSMAKT

TINGSRÄTT

PRIVAT – OFFENTLIG

MYNDIGHETSUTÖVNING

GIVANDE AV MUTA

FRIANDE
DOM

ÖVERKLAGAD

NARKOTIKAFALLET

Person erbjöd polis pengar i samband med husrannsakan för misstänkt narkotikabrott.

Sundsvalls tingsrätt dom 2024-02-07 i mål B 3175-23

En person erbjöd en polis pengar under pågående husrannsakan för misstänkt narkotikabrott i syfte att de skulle lämna platsen.

Tingsrätten bedömde att de objektiva kriterierna för givande av muta var uppfyllda, då brottet anses fullbordat redan när man utlovar eller erbjuder en otillbörlig förmån för utövningen av anställningen.

Personen nekade till brott med hänvisning till att det var ett skämt. Tingsrätten ansåg att det inte var utrett att personen haft uppsåt till givande av muta, vilket resulterade i att denne frikändes.

ORDNINGSMAKT

TINGSRÄTT

PRIVAT – OFFENTLIG

MYNDIGHETSUTÖVNING

GIVANDE AV MUTA

UNGDOMS-
TJÄNST

LAGA KRAFT

TUNNELBANEFALLET

En resenär i tunnelbanan blir tagen av en civilklädd polis och erbjuder muta för att bli släppt.

Södertörns tingsrätts dom 2024-03-06 i mål B 1030-24

Den 7 januari 2024 färdades en ung privatperson och en civilklädd polis i samma tunnelbanevagn. Privatpersonen klottrade på ett fönster och en vägg i tunnelbanevagnen. Den civilklädda polisen förde hen först ut på perrongen och därefter till ett avräkningsrum vid tunnelbanestationen. Privatpersonen har i något skede erbjudit den civilklädda polisen 500 kronor för att släppa hen.

Det är klarlagt, genom bådass uppgifter, att den civilklädda hade legitimerat sig som polis när de befann sig i avräkningsrummet. Privatpersonen ska därmed dömas för givande av muta samt skadegörelse. Påföljden är 35 timmar ungdomstjänst.

ORDNINGSMAKT

HOVRÄTT

PRIVAT – OFFENTLIG

MYNDIGHETSUTÖVNING

GIVANDE AV MUTA

DAGSBÖTER

VILLKORLIG
DOM

LAGA KRAFT

MOBILTELEFONFALLET

En person som ansökt om förlängt uppehållstillstånd åtalas för givande av muta till handläggaren i syfte att göra denne mer välvilligt inställd.

Svea Hovrätt dom 2024-05-22 i mål B 732-24

Överklagan av Solna tingsrätts dom den 15 december 2023 i mål nr B 4201-23

Tingsrättens dom

En person med utländskt medborgarskap hade ansökt om att få förlängt uppehållstillstånd i Sverige på arbetstillståndsenheten på en myndighet. Ärendet hade av olika skäl dragit ut på tiden. Sökanden hade en dag gått hem till handläggarens bostad och i brevlådan lämnat en kartong med en mobiltelefon samt ett bifogat brev där hen ber om ursäkt för att ha legat på med många skickade e-postmeddelanden. Sökanden åtalades för givande av muta till handläggaren i form av mobiltelefonen i syfte att göra denne mer välvilligt inställd. Den åtalade förklarade i sitt försvar att hen mår dåligt, var stressad och inte tänkte riktigt klart och att det enda hen hade hemma för att kunna lämna över var den aktuella telefonen. Hens avsikt var att agera så att handläggaren inte skulle vara arg eller irriterad på hen. Att lämna en gåva för att påverka en handläggares humör och inställning måste anses tillräckligt för att det ska anses föreligga uppsåt till det otillbörliga med den överlämnade förmånen, ansåg tingsrätten. Mobilen visade sig vara köpt i andra hand på nätet och hade ett värde 6 000 kronor. Tingsrätten ansåg att gåvan inte varit av mer vanligt eller vardagligt slag och noterade att det inte hade framkommit några omständigheter avseende vare sig kutym eller kultur som påverkade denna bedömning. Tingsrätten konstaterade dock att den otillbörliga förmånen inte varit kopplad till något mer specifikt krav och heller inte haft någon effekt. Med beaktande av detta och omständigheterna kring gärningen ansåg tingsrätten att påföljden kunde stanna vid ett lågt bötesstraff motsvarande 30 dagsböter om 150 kronor.

(FORTS. MOBILTELEFONFALLET)

Hovrättens dom

Hovrätten ändrar tingsrättens dom på så sätt att hovrätten bestämmer påföljden till villkorlig dom och 40 dagsböter om 150 kr (6 000 kr).

Det är visserligen så att den otillbörliga förmånen inte har varit kopplad till något mer uttryckligt specifikt krav, men det framstår som uppenbart att avsikten varit att påverka handläggaren i dennes handläggning av ärendet. Genom utredningen framgår också att den sökande lämnat telefonen vid handläggarens bostad. Detta talar för att gärningen föregåtts av viss planering. Det har vidare varit fråga om en relativt värdefull gåva, låt vara att det rört sig om en begagnad telefon. Att den sökandes agerande har syftat till att påverka en myndighetsperson vid dennes handläggning av ett tillståndsärende är försvårande. Hovrätten bedömer med hänsyn till dessa omständigheter att gärningen har ett högre straffvärde än det som tingsrätten har kommit fram till. Sammantaget är straffvärdet sådant att påföljden inte kan stanna vid ett bötesstraff.

LAGA KRAFT

NAMNBYTARFALLET

En person som ansökte till en myndighet om att genomföra ett namnbyte erbjöd handläggaren pengar för ett särskilt namn.

Norrköpings tingsrätt dom 2024-05-30 i mål B 910-24

En person ansökte till en myndighet om att genomföra ett namnbyte. Efter att myndigheten bedömt att namnet den åtalade ville byta till kunde förväxlas med andra namn avslogs ansökan. Den åtalade skickade då ett mail till handläggaren vid myndigheten där det stod "Jaf, jag har lärt mig att allt har en pris, 40 000 kr för efternamnet June." och "Ni bestämmer vad som jag ska göra, resa till Syrien och ändra födelsebeviset eller ta 40 000 kr. (ni kan säga ett pris om ni är inte nöjda med 40k.)".

Den åtalade döms för givande av muta. Den åtalade är straffad tidigare men det påverkar inte tingsrättens val av straff. Tingsrätten bedömer att påföljden kan stanna vid ett kännbart bötesstraff om 70 dagsböter. På grund av den åtalades ekonomi bestäms varje dagsbot till 300 kronor.

ORDNINGSMAKT

TINGSRÄTT

PRIVAT – OFFENTLIG

MYNDIGHETSUTÖVNING

GIVANDE AV MUTA

FÄNGELSE

ÖVERKLAGAD

CD-FALLET

En intagen på fängelseanstalt har erbjudit en kriminalvårdare pengar för att ta in ett okänt antal CD-skivor till den intagna på anstalten.

Örebro tingsrätt dom 2024-12-17 i mål B 4507-24

En intagen på fängelseanstalt har den 4 februari 2024 erbjudit en kriminalvårdare vid en kriminalvårdsanstalt en otillbörlig förmån för tjänsten. Den otillbörliga förmånen har bestått i att erbjuda en kriminalvårdare 5 000 kronor för att ta in ett okänt antal CD-skivor till den intagna på anstalten.

Kriminalvårdaren har berättat detaljer om hur betalningen skulle ske på ett sätt som knappast kan missförstås på något språk och som framstår som mycket trovärdiga. Att den intagne dessutom kunde beställa CD-skivor från vanliga leverantörer stärkte fallet.

Vid en samlad bedömning har ingenting framkommit som ger anledning till annan slutsats än att kriminalvårdarens uppgifter om vad som sades skall läggas till grund för tingsrättens bedömning. Åtalet är härigenom styrkt och den intagne skall dömas för givande av muta. Påföljden blir 2 månaders fängelse.

FINANSIELL VERKSAMHET

TINGSRÄTT

PRIVAT – PRIVAT

GIVANDE AV MUTA

TAGANDE AV MUTA

DAGSBÖTER

VILLKORLIG
DOM

ÖVERKLAGAD

BOLÅNEFALLET

Bankanställd mutades för att ge bolån till icke kreditvärdiga.

Södertälje tingsrätt dom 2024-04-19 i mål B 3693-23

En bankanställd har vid två tillfällen i oktober och november 2020 godtagit löfte om eller begärt otillbörliga förmåner för utövningen av sin anställning. De två personer som erbjudit 50 000 kronor respektive 100 000 kronor i syfte att få bolån trots bristande kreditvärdighet, döms till givande av muta. Den ena döms till 70 dagsböter om 250 kronor, totalt 17 500, och den andra döms till 100 dagsböter om 160 kronor, totalt 16 000 kronor.

Ytterligare en person har erbjudit en otillbörlig förmån till den bankanställda för utövningen av dennes anställning.

Den bankanställda döms till tagande av muta vid två tillfällen. Eftersom personen lever under ordnade sociala förhållanden fanns det inte skäl att anta att hen skulle återfalla i brott, därför blev påföljden villkorlig dom. Den villkorliga domen ska med hänsyn till bestämmelserna i 29 kap. 5 § p.6 brottsbalken inte förenas med dagsböter med hänsyn till att hen avskedats från sitt arbete på grund av brotten.

FÖRETAGSFÖRVÄRVSFALLET

En chef för en svensk gren av en investmentbank åtalas för grovt givande av muta till en rådgivare i banken, tillika företrädare för ena parten i en företagsaffär som banken fått uppdrag från.

Stockholms tingsrätt dom 2024-05-22 i mål B 12745-23

Under hösten 2015 ingick ett svenskt storbolag ett avtal om att förvärva ett bolag från en schweizisk industrikoncern. En svensk gren i en internationell investmentbank agerade finansiell rådgivare åt det svenska storbolaget. En styrelseledamot i det säljande bolaget visade sig även vara senior rådgivare i den internationella grenen av samma investmentbank. Den 24 oktober 2016 fick styrelseledamoten en utbetalning från investmentbanken.

I åtalet stod chefen för den svenska grenen av investmentbanken åtalad för grovt givande av muta. Åklagaren gjorde gällande att investmentbanken fick uppdraget som finansiell rådgivare, och därefter betalning eftersom affären lyckades, på grund av att styrelseledamoten bistått investmentbanken med tjänster som kunde utföras eftersom hen också var styrelseledamot i det säljande bolaget. Åklagaren menade att chefen för den svenska grenen av investmentbanken gjort sig skyldig till givande av muta, eftersom hen var införstådd med detta och betalade styrelseledamoten.

Tingsrätten valde dock att fria chefen för den svenska grenen av investmentbanken från grovt givande av muta.

“Eftersom det inte är utrett att förmånen varit otillbörlig ska den åtalade frikännas och det saknas skäl för tingsrätten att pröva hens eventuella uppsåt. Tingsrätten finner dock skäl att påpeka att åklagarens utredning i denna del har flera svagheter. Även om tingsrätten skulle funnit att förmånen varit otillbörlig, kan det svårligen sägas att hen haft uppsåt till att så var fallet.”

Även åklagarens yrkande om företagsbot mot den svenska grenen av investmentbanken avslås.

FINANSIELL VERKSAMHET

HOVRÄTT

PRIVAT – PRIVAT

GIVANDE AV MUTA

TAGANDE AV MUTA

DAGSBÖTER

VILLKORLIG
DOM

LAGA KRAFT

BOLÅNEFALLET

Bankanställd mutades för att ge bolån till icke kreditvärdiga.

Svea Hovrätt dom 2024-09-23 i mål B 6869-24

Överklagande av Södertälje Tingsrätt, dom 2024-04-19, B 3693-23

En bankanställd har vid två tillfällen i oktober och november 2020 godtagit löfte om eller begärt otillbörliga förmåner för utövningen av sin anställning. De två personer som erbjudit 50 000 kronor respektive 100 000 kronor i syfte att få bolån trots bristande kreditvärdighet, döms till givande av muta. Den ena döms till 70 dagsböter om 250 kronor, totalt 17 500, och den andra döms till 100 dagsböter om 160 kronor, totalt 16 000 kronor.

Den bankanställda döms till tagande av muta vid två tillfällen. Eftersom personen lever under ordnade sociala förhållanden fanns det inte skäl att anta att hen skulle återfalla i brott, därför blev påföljden villkorlig dom. Den villkorliga domen ska med hänsyn till bestämmelserna i 29 kap. 5 § p.6 brottsbalken inte förenas med dagsböter med hänsyn till att hen avskedats från sitt arbete på grund av brotten.

Hovrätten fastställer tingsrättens domar i alla tre fallen.

BYGG OCH ANLÄGGNING

TINGSRÄTT

PRIVAT – PRIVAT

GROVT GIVANDE AV MUTA

GROVT TAGANDE AV MUTA

FÖRETAGS-
BÖTER

VILLKORLIG
DOM

ÖVERKLAGAD

DAGSBÖTER

RENOVERINGSFALLET

En vd för en byggentreprenör har tagit emot otillbörliga förmåner från en och samma underentreprenör om totalt cirka 2,9 miljoner kronor.

Stockholms tingsrätt dom 2024-04-12 i mål B 18808-22

En vd för en byggentreprenör har för sig själv, närstående och bostadsrättsföreningen där hens lägenhet ingår, tagit emot otillbörliga förmåner från en och samma underentreprenör om totalt cirka 2,9 miljoner kronor. Dessa förmåner har framförallt uppstått genom att underentreprenören renoverat vd:ns lägenhet utan ersättning.

Parterna hade sedan tidigare ett etablerat samarbete där byggentreprenören regelmässigt anlidade underentreprenören, av allt att döma på rent affärsmässiga grunder. Mutan har såvitt framkommit inte getts eller tagits emot i syfte att påverka vd:ns beslut i någon förestående upphandling.

Tingsrätten finner att straffvärdet för vd:ns del motsvarar tio månaders fängelse och för underentreprenören åtta månaders fängelse. Mutbrott av det aktuella slaget torde inte ha något egentligt så kallat artvärde. Brottens art utgör således inte ett skäl för fängelse. Att båda de tilltalade är ostraffade sedan tidigare och lever under ordnade förhållanden spelar också in.

Vd:n döms till grovt tagande av muta med villkorlig dom samt 180 dagsböter om 1 000 kronor, motsvarande 180 000 kronor, som påföljd.

Representanten för underentreprenören döms till grovt givande av muta med villkorlig dom och 140 dagsböter om 860 kr, det vill säga 120 400 kronor. Tingsrätten dömer också ut två företagsböter, en på 800 000 kronor till byggentreprenören och en på 600 000 kronor till underentreprenören.

BYGG OCH ANLÄGGNING

TINGSRÄTT

PRIVAT – PRIVAT

GROVT GIVANDE AV MUTA

GROVT TAGANDE AV MUTA

SAMHÄLLS-
TJÄNST

VILLKORLIG
DOM

ÖVERKLAGAD

FASTIGHETSSKÖTARFALLET

En ägare till ett bygg- och fastighetsbolag har lämnat otillbörliga förmåner till en fastighetsansvarig på ett privatägt börsnoterat bolag i syfte att hjälpa entreprenören att få löpande uppdrag.

Göteborgs tingsrätt dom 2024-04-24 i mål B 6252-23

En ägare till bygg- och fastighetsbolag har lämnat otillbörliga förmåner till en fastighetsansvarig på ett privatägt börsnoterat bolag. Den fastighetsansvarige hade ingen attesträtt i bolaget, men lämnade förslag till företagets linjechefer på entreprenörer som kunde utföra arbeten. De båda känner varandra privat sedan 2008.

De otillbörliga förmånerna som överförts uppgår till ett sammanlagt värde av 650 000 har betalats ut under 2018 och 2019 i syfte att hjälpa entreprenören att få löpande uppdrag.

Vissa av betalningarna har gått via den fastighetsansvariges fru till den fastighetsansvarige. Brotten är grova med hänsyn till att de utövats systematiskt och sammanlagt avsett betydande värde. Gärningarna har begåtts med uppsåt, menar tingsrätten som dömer såväl fastighetsansvarige och ägaren av bygg- och fastighetsbolaget till grovt givande respektive grovt tagande av muta. Påföljden blev villkorlig dom samt samhällstjänst om 240 timmar för båda.

BYGG OCH ANLÄGGNING

TINGSRÄTT

PRIVAT – PRIVAT

GROVT GIVANDE AV MUTA

GROVT TAGANDE AV MUTA

FÄNGELSE

NÄRINGS-
FÖRBUD

FÖRETAGS-
BOT

ÖVERKLAGAD

MARKARBETSFALLET

En styrelseledamot för ett företag med verksamhet inom markarbete har mutat en platschef i ett asfaltsbolag för utövningen av dennes anställning.

Göteborgs tingsrätt dom 2024-06-03 i mål B 3291-22, B 3296-22, B 10546-22, B 16271-22, B 17680-22, B 19463-23

Åtalen i denna omfattande rättegång har bland annat bestått i grovt bokföringsbrott, grovt penningtvättsbrott, försvårande av skattekontroll och grovt givande och tagande av muta.

Åtalet som rör grovt tagande av muta handlar om en arbetstagare/platschef hos ett större asfaltsbolag. Hen har enligt åtalet mottagit otillbörliga förmåner om 1 359 000 kronor för utövningen av sin anställning. Det hände mellan den 6 september 2017 och den 12 mars 2020.

En styrelseledamot för ett företag med verksamhet inom markarbete har själv eller tillsammans och i samförstånd med annan, uppsåtligen lämnat otillbörliga förmåner till platschefen i asfaltsbolaget för utövningen av hans anställning med 1 359 000 kronor. Platschefen på asfaltsbolaget har upphandlat arbeten av markarbetsföretaget. Brottligheten är att bedöma som grov eftersom det avsett betydande värde och ingått i en brottlighet som utövats systematiskt och i större omfattning, menar åklagaren.

Platschefen döms för grovt tagande av muta och får fängelse i 1 år och 2 månader.

Styrelseledamoten står även åtalad för att själv eller tillsammans och i samförstånd med annan, uppsåtligen lämnat otillbörliga förmåner till en annan person som arbetat som konsult/platschef för ett statligt infrastrukturbolag som anlitat markarbetsbolaget. Totalt har styrelseledamoten lämnat otillbörliga förmåner till konsulten/platschefen om totalt 635 000 kronor.

Styrelseledamoten dömdes för en rad brott, bland annat grovt givande av muta, och fick fängelse i 3 år och 6 månader. Dessutom meddelas näringsförbud i 6 år.

Konsultens aktiebolag åläggs att betala en företagsbot om 1 miljon kronor.

BYGG OCH ANLÄGGNING

TINGSRÄTT

PRIVAT – OFFENTLIG

OFFENTLIG UPPHANDLING

GIVANDE AV MUTA

TAGANDE AV MUTA

VILLKORLIG
DOM

LAGA KRAFT

DAGSBÖTER

MUTRESEFALLET

En vd för ett bolag som utför diverse rivnings- och städrelaterade arbeten har mutat en teknisk förvaltare på ett kommunalt fastighetsbolag med pengar och resor.

Göteborgs tingsrätt dom 2024-06-14 i mål B 12189-23

En teknisk förvaltare på ett kommunalt fastighetsbolag vars arbetsuppgifter bland annat handlade om att köpa in tjänster från underleverantörer. En vd för ett bolag som utför diverse rivnings- och städrelaterade arbeten är sedan länge vän med den tekniska förvaltaren privat. Mellan åren 2017-2019 anlätade det kommunala fastighetsbolaget vännens bolag, som inte fanns på listan över upphandlade underleverantörer, och totalt utfärdades 145 fakturor med ett sammanlagt värde om ett värde på drygt 5 miljoner kronor. Under den tid vännens bolag utförde arbete för det kommunala fastighetsbolaget fick den tekniska förvaltaren de resor och kontantöverföringar som åtalet omfattar till ett värde överstigande 300 000 kronor.

Tingsrätten anser att den tekniska förvaltaren har utövat inflytande över processer som gynnat vännens bolag, arbeten som rätteligen skulle tilldelats andra, upphandlade, bolag. De otillbörliga förmånerna kan under sådana förhållanden inte anses uteslutande eller i allt väsentligt ha sin grund i vänskapsförhållandet. Tvärtom framstår det som uppenbart att det dominerande sambandet mellan parterna varit tjänstesambandet.

Den tekniska förvaltaren döms till tagande av muta vid 8 tillfällen och påföljden blev villkorlig dom och 160 dagsböter om 450 kronor.

Vd:n för underleverantören döms till givande av muta vid 8 tillfällen med påföljden villkorlig dom och 120 dagsböter om 540 kronor.

BYGG OCH ANLÄGGNING

TINGSRÄTT

PRIVAT – PRIVAT

GIVANDE AV MUTA

TAGANDE AV MUTA

FRIANDE
DOM

ÖVERKLAGAD

ANBU DSFALLET

En projektledare i ett fastighetsbolag ändrade i ett protokoll över anbudsöppning så att anbudet från en specifik underentreprenör skulle gynnas.

Malmö tingsrätt dom 2024-11-07 i mål B 3065-17

En projektledare i ett fastighetsbolag har enligt åtalet missbrukat sin förtroendeställning att sköta företagets ekonomiska angelägenheter genom att ändra i ett protokoll över anbudsöppning så att anbudet från en specifik underentreprenör sänktes från 3 310 000 kr till 3 010 000 kronor och entreprenören därigenom vann en upphandling för ett byggprojekt. Projektledaren har därefter fattat tilldelningsbeslut och undertecknat en beställningskrivelse gentemot underentreprenören med ett avtalat pris motsvarande det ursprungliga anbudet om 3 310 000 kronor. Förfarandet har enligt åtalet inneburit skada eller i vart fall en beaktansvärd risk för slutlig förlust om 274 000 kronor för fastighetsbolaget.

En företrädare för underentreprenören har, enligt åtalet, utlovat eller erbjudit en otillbörlig förmån till projektledaren för dennes utövning av anställningen hos fastighetsbolaget. Projektledaren har tagit emot, godtagit ett löfte om eller begärt en otillbörlig förmån för utövningen av sin anställning. Den otillbörliga förmånen har bestått i en vederlagsfri ombyggnation på projektledarens fastighet till ett värde av i vart fall 3 400 000 kronor.

Tingsrätten beslutade att åtalet som avsåg projektledaren ska skrivas av då det saknas tillräckliga skäl för att hen är skyldig till brotten men också förutsättningar att meddela frikännande dom.

Avseende åtalet om givande av muta ansåg tingsrätten att företrädaren för underentreprenören hade rätt till frikännande dom då åtalet enligt 20 kap. 9 § rättegångsbalken hade lagts ned.

BYGG OCH ANLÄGGNING

HOVRÄTT

PRIVAT – PRIVAT

GROVT GIVANDE AV MUTA

GROVT TAGANDE AV MUTA

FRIANDE
DOM

LAGA KRAFT

FOTBOLLSPLANEFALLET

En företrädare för ett byggbolag som var anlitad i ett byggprojekt och en inhyrd byggledare för samma byggprojekt, tillika styrelseledamot i en idrottsförening, åtalades för att ha erbjudit och lämnat respektive begärt och tagit emot en otillbörlig förmån.

Svea Hovrätt dom 2024-12-12 i mål B 2011-23

Överklagan av Eskilstuna tingsrätt dom 2023-01-18 i mål B 4138-20

Tingsrättens bedömning

En företrädare för ett byggbolag som var anlitad i ett byggprojekt och en inhyrd byggledare för samma byggprojekt, tillika styrelseledamot, i en idrottsförening åtalades för att ha erbjudit och lämnat respektive begärt och tagit emot en otillbörlig förmån. Den otillbörliga förmånen skulle ha bestått i anläggandet av en gräs fotbollsplan, innefattande arbete och material, för den idrottsförening som byggledaren var styrelseledamot i. Värdet uppgick enligt åklagaren till drygt en miljon kronor.

Tingsrätten ansåg att bevisningen i målet inte var tillräcklig för att visa att det rörde sig om mutbrott. Detta eftersom det inte var styrkt att underlåtenheten att slutreglera en fordran för fotbollsplanen i direkt anslutning till färdigställandet utgjorde ett erbjudande eller en otillbörlig förmån. Det var heller inte visat att byggföretaget inte haft för avsikt att ta fullt betalt för det utförda arbetet och materialet. I målet hade det dessutom inte framgått annat än att byggledaren, tillika styrelseledamoten i idrottsföreningen, varit sjukskriven och bortkopplad från byggprojektet under den angivna brottstiden.

Mot bakgrund av dessa omständigheter frikändes de åtalade från grovt givande av muta respektive grovt tagande av muta.

Hovrättens bedömning

Hovrätten fastställer tingsrättens friande dom både vad gäller grovt givande av muta och grovt tagande av muta.

HANDEL OCH TJÄNSTER

HOVRÄTT

PRIVAT – OFFENTLIG

TAGANDE AV MUTA

MYNDIGHETSUTÖVNING

DAGSBÖTER

VILLKORLIG
DOM

LAGA KRAFT

BONUSSYSTEMFALLET

En anställd vid svensk myndighet begärde att få ta del av ett bonussystem hos en underleverantör.

Svea Hovrätt, dom 2024-01-16 i mål B 9696-23

Överklagan av Falu tingsrätt, dom 2023-06-19 i mål nr B 1387-22

En anställd vid en svensk myndighet och en företrädare för ett bolag som levererade tjänster till myndigheten hade haft en diskussion angående företrädarens handläggning av ett ärende. Den anställda mejlade företrädaren och upp-gav att denne hade det tufft ekonomiskt samt begärde att få ta del av bolagets bonussystem. Den begärda förmånen bestod av ersättning om i vart fall 3 000 kronor.

Tingsrättens bedömning

Tingsrätten fann de uppgifter som lämnats av företrädaren för bolaget som tillförlitliga samt att det klart framgick att det var på den anställdes initiativ som frågan om bonussystemet togs upp. Mot bakgrund av detta ansåg tingsrätten åtalet styrkt och den anställde dömdes för tagande av muta. Med hänsyn till att det hade gått lång tid sedan händelsen ägde rum och då den anställde förlorat sin anställning bestämde tingsrätten påföljden till villkorlig dom förenat med 50 dagsböter.

Hovrättens bedömning

Hovrätten bedömde att straffmättningsvärdet i det aktuella fallet motsvarade tre istället för fyra månaders fängelse då myndighetsföreträdaren förlorat sin anställning. Hovrätten framhöll dock att domstolarna ska vara försiktiga i sin bedömning av om en brottslighet generellt är av det slaget att påföljden ska bestämmas till fängelse och hänvisade angående mutbrott till rättsfallet RH 1997:43. Enligt hovrättens mening hade det inte framkommit tillräckligt starka skäl för att det brott som myndighetsföreträdaren gjort sig skyldig till skulle anses utgöra ett sådant artbrott. Hovrätten fastställde tingsrättens dom.

HANDEL OCH TJÄNSTER

TINGSRÄTT

PRIVAT – OFFENTLIG

GIVANDE AV MUTA

TAGANDE AV MUTA

MYNDIGHETSUTÖVNING

DAGSBÖTER

VILLKORLIG
DOM

ÖVERKLAGAD

HANDLÄGGARFALLET

En handläggare vid en myndighet har tagit emot mutor i syfte att besluta om bidrag till en underkonsult.

Uppsala tingsrätt dom 2024-02-23 i mål B 6450-22

En handläggare vid en statlig myndighet har under ett års tid tagit emot mutor i syfte att besluta om bidrag till underkonsulter till myndigheten om minst 1 125 000 kronor, trots att hen varit jävig att handlägga och besluta i dessa ärenden till följd av en personlig relation till företrädaren/ägaren av bolagen/föreningarna.

De otillbörliga förmånerna har bestått av åtta inbetalningar under brottstiden om sammanlagt 426 225 kronor.

Personen som döms till givande av muta känner handläggaren från sin roll som ägare av en tidigare arbetsgivare till handläggaren. Detta företag finns också bland de som fått bidrag från myndigheten med hjälp av handläggaren.

Tingsrätten menar att även om det finns anledning att se allvarligt på brotten har de inte så högt straffvärde att ett fängelsestraff kan utdömas.

Handläggaren döms för tagande av alla åtta mutor. Domen blir villkorlig i kombination med 140 dagsböter om 70 kronor, vilket summerar till 9 800 kronor. Ägaren av underkonsulten döms till givande av muta, domen blir villkorlig i kombination med 100 dagsböter om 380 kronor vilket summerar till 38 000 kronor.

Dessutom blir handläggaren avskedad och underkonsulten får inte längre uppdrag från myndigheten.

HANDEL OCH TJÄNSTER

TINGSRÄTT

PRIVAT – OFFENTLIG

OFFENTLIG UPPHANDLING

TAGANDE AV MUTA

DAGSBÖTER

ÖVERKLAGAD

KROG- OCH RESEFALLET

En anställd vid ett privat säkerhetsbolag mutar en kommunalanställd säkerhetssamordnare med resor och krogbesök.

Malmö tingsrätt dom 2024-09-17 i mål B 12566-23

En kommunalanställd säkerhetssamordnare och en anställd vid ett privat säkerhetsbolag hade tidigare varit kollegor och umgicks privat. Den anställda vid säkerhetsbolaget skickade en inbjudan till en säkerhetsmessa i London. Värdet på resan inklusive flygbiljetter, taxi, logi och kost uppgick till cirka 7 790 kronor.

Den kommunalanställda säkerhetssamordnaren blev även bjuden på ett antal krogbesök som det privata säkerhetsbolaget betalade. Medan en av åtalspunkterna ogillas då rätten inte anser att det gick att bevisa att den kommunalanställda deltog i just dessa måltider, döms den åtalade för tagande av muta vid två tillfällen.

Den kommunalanställda säkerhetssamordnaren är tidigare ostraffad. Hen har till följd av det inträffade förlorat sin anställning. Med beaktande härav bestäms påföljden till 40 dagsböter om 50 kronor.

TRANSPORT OCH FORDON

HOVRÄTT

PRIVAT – OFFENTLIG

GIVANDE AV MUTA

TAGANDE AV MUTA

MYNDIGHETSUTÖVNING

FRIANDE
DOM

DAGSBÖTER

VILLKORLIG
DOM

LAGA KRAFT

BESIKTNINGSFALLET

En besiktningstekniker mottog pengar från bilägare för att underlåta att utföra regelrätta besiktningar av fordonen.

Hovrätten över Skåne och Blekinge dom 2024-02-28 i mål B 2368-23

Överklagan av Helsingborgs tingsrätts dom den 17 maj 2023 i mål nr. B 3645-22

En besiktningstekniker mottog vid nio tillfällen pengar från sex olika bilägare för att underlåta att utföra regelrätta besiktningar av fordonen. En av bilägarna hade även vidareförmedlat betalningar till besiktningsteknikern från två bilägare för att få samma tjänst utförd. Betalningarna som besiktningsteknikern begärde och mottog uppgick till mellan 409 kronor och 3 400 kronor per fordon.

Tingsrättens bedömning

Tingsrätten fann det styrkt att besiktningsteknikern mottagit ersättning från bilägarna inom ramen för sin anställning. Fem av bilägarna dömdes för givande av muta till 60 dagsböter vardera. Den bilägare som dels givit pengar, dels vidareförmedlat betalningar från två bilägare till besiktningsteknikern dömdes för givande av muta samt medhjälp till tagande av muta till 30 dagsböter. Besiktningssmannen dömdes för tagande av muta vid nio tillfällen till villkorlig dom förenat med 200 dagsböter. Besiktningssmannen dömdes även för osant intygande.

Hovrättens bedömning

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut och frikänner en av bilägarna från åtalet om givande av muta. Beloppet om 409 kronor är ett precist belopp som skiljer sig avsevärt från resterande överföringar gjorda till besiktningssmannen. Det finns, såvitt framkommit, inga andra kopplingar mellan denna bilägare och besiktningssmannen och inte heller mellan denna bilägare och övriga åtalade personer. Det framstår istället som sannolikt att denna bilägare, som hen berättat, avsett att betala för själva besiktningen på plats. Att besiktningssmannen på eget bevåg rabatterat priset medför inte att syftet med denne bilägars överföring har varit att ge en otillbörlig förmån för besiktningen.

Besiktningsteknikern frias totalt från sju fall av nio vad gäller tagande av muta.

BESIKTNINGSGODKÄNNANDEFALLET

En bilbesiktningstekniker mottog betalningar från ett flertal bilägare i samband med att hen besiktat bilägarnas fordon.

Svea Hovrätt, dom 2024-03-20 i mål B 13141-23

Överklagan av Uppsala tingsrätts dom den 29 september 2023 i mål nr B 6667-22

En bilbesiktningstekniker mottog betalningar från ett flertal bilägare i samband med att teknikern besiktat bilägarnas fordon. En av bilägarna hade även vidarebefordrat pengar från två bilägare till teknikern i samband med deras besiktningar. Tingsrätten fann att det inte kunde vara en slump att betalningarna från bilägarna skett i så nära samband med besiktningen. Sammantaget ansåg tingsrätten att det var ställt utom rimligt tvivel att teknikern tagit emot betalningar för att utföra besiktningarna.

Tingsrätten kom fram att det varit fråga om sju tillfällen under knappt ett års tid och att det varit mutor från bekanta som uppgått till relativt små belopp. Sammantaget bedömde tingsrätten att gärningarna var av normalgraden.

Bilbesiktningsteknikern dömdes för sju fall av tagande av muta till villkorlig dom förenat med dagsböter. Samtliga bilägare dömdes för givande av muta till mellan 60 och 100 dagsböter. Därtill dömdes en av bilägarna även för medhjälp till brott.

Hovrättens domslut

Hovrätten instämmer inledningsvis i tingsrättens bedömning i fråga om bilbesiktningsteknikerns skuld avseende mutbrotten. I likhet med tingsrätten anser hovrätten alltså att det i samtliga fall varit fråga om otillbörliga förmåner som lämnats till bilbesiktningsteknikern för utövningen av hens anställning.

Hovrätten ändrar tingsrättens dom och dömer bilbesiktningsteknikern för ytterligare två fall av tjänstefel enligt 20 kap. 1 § 1 st brottsbalken mellan den 6 augusti 2020 och den 16 april 2021 och bestämmer påföljden till fängelse i 8 månader.

LAGA KRAFT

UPPKÖRNINGSFALLET

En person som körde upp för att ta sitt körkort erbjöd en trafikinspektör en otillbörlig förmån för dennes tjänst.

Södertörns tingsrätt dom 2024-03-20 i mål B 17298

En person som körde upp för att ta sitt körkort erbjöd en trafikinspektör en otillbörlig förmån för dennes tjänst. Den otillbörliga förmånen har bestått i ett erbjudande om kontanta pengar om två femhundrakronorssedlar, för att få inspektören att ändra sig och utfärda ett körkort trots att uppkörningen varit underkänd.

Den åtalade döms för givande av muta med påföljden 30 dagsböter om 200 kronor.

ÖVERKLAGAD

FÖRARPROVSFALLET

En person har erbjudit en trafikinspektör pengar för att godkänna dennes förarprov.

Gävle tingsrätt dom 2024-04-10 i mål B 2191-23

En person har den 14 mars 2023 erbjudit en trafikinspektör en otillbörlig förmån för dennes tjänst. Den otillbörliga förmånen har bestått i att erbjuda trafikinspektören ett antal/flera 500 kronorssedlar för att godkänna ett förarprov.

I utredningen ansåg tingsrätten att det var ställt utom rimligt tvivel att den åtalade, på den tid och plats som åklagaren gjort gällande, uppsåtligen erbjudit trafikinspektören en otillbörlig förmån i dennes tjänst bestående i att erbjuda trafikinspektören flera 500-kronorssedlar för att godkänna ett förarprov. Den åtalade döms därför för givande av muta.

Påföljden ska bestämmas till 40 dagsböter a 150 kronor.

BACKLJUSFALLET

En serviceman på en myndighet erbjuder en anställd på ekonomiavdelningen på samma myndighet pengar för att skaffa fram backljus.

Södertörns tingsrätt dom 2024-04-26 i mål B 70-24

En serviceman på en myndighet har enligt åtalet erbjudit en anställd på ekonomiavdelningen på samma myndighet en otillbörlig förmån i form av pengar för att skaffa fram backljus.

Det hände i månadskiftet oktober/november 2023 i Liljeholmen, Stockholm.

De aktuella backlysena fanns visserligen på myndigheten. Om den anställda på ekonomiavdelningen skulle ha tagit med sig ett par kasserade backlysen från arbetsgivaren (med eller utan arbetsgivarens tillåtelse) så hade det dock haft en mycket svag koppling till dennes anställning. Tvärtom framstår det som att servicemannens erbjudande framför allt framställdes mot bakgrund av att de båda var bekanta med varandra. I likhet med vad servicemannen uttryckt i förhör anser tingsrätten att det hen skrev i SMS-konversationen var olämpligt, bland annat för att hen skämtade om att hen själv tidigare hade gjort sig skyldig till felaktig myndighetsutövning. Men slutsatsen blir att servicemannen inte därmed begick brottet givande av muta. Servicemannen ska därför frikännas från åtalet.

LAGA KRAFT

TRAFIKINSPEKTÖRSFALLET

En person som genomförde en uppkörning erbjöd en trafikinspektör en muta i syfte att få godkänt.

Örebro tingsrätt dom 2024-09-30 i mål B 3572-24

En person som genomförde en uppkörning erbjöd den 2 januari 2024 en trafikinspektör en otillbörlig förmån för tjänsten. Detta efter att trafikinspektören direkt efter uppkörningen meddelat att personen var underkänd.

Den otillbörliga förmånen var ett erbjudande om 4 000 till 8 000 kronor för att godkänna uppkörningen. Trafikinspektören avböjde, lämnade bilen och gjorde en anmälan.

Den åtalade döms för givande av muta med påföljden 80 dagsböter om 300 kronor.

ÖVERKLAGAD

BILBESIKTNINGSFALLET

En besiktningstekniker vid en bilprovning har tagit emot pengar från personer för att utfärda besiktningssprotokoll för bilar som hen inte besiktigt.

Svea Hovrätts dom 2024-10-11 i mål nr B 16043-23

Överklagande av: Uppsala tingsrätts 2023-12-07 i mål B 1786-23

En besiktningstekniker vid en bilprovning hade under sin anställning vid upprepade tillfällen begärt, godtagit ett löfte om och tagit emot otillbörliga förmåner för utövningen av sin anställning. Det hade skett genom att denne tagit emot pengar från personer för att utfärda besiktningssprotokoll för bilar som hen inte hade besiktigt. Totalt åtalades tolv personer utöver besiktningsteknikern. Av dessa åtalades tio personer för givande av muta, en person för givande av muta samt medhjälp till tagande av muta samt en person för medhjälp till tagande av muta.

Tingsrättens bedömning

Besiktningsteknikern dömdes för osant intygande, grovt brott, tagande av muta i 13 fall och tjänstefel. Påföljden blev 200 dagsböter om 280 kronor, totalt 56 000 kronor, och 24 829 kronor i förverkat värde. Av de tio personer som åtalades för givande av muta, dömdes sju personer för detta brott. Den person som åtalades för såväl givande av muta som för medhjälp till tagande av muta dömdes enbart för det sistnämnda i åtta fall. Den person som åtalades för medhjälp till tagande av muta dömdes för detta brott i två fall. Påföljden för de sju personer som döms för mutbrott blev i tre fall 60 dagsböter, i två fall 50 dagsböter och i två fall blev påföljden att tidigare utdömd påföljd även skulle avse den nya brottsligheten. För de två som dömdes för medhjälp till tagande av muta blev påföljden villkorlig dom förenat med 50 dagsböter.

Hovrättens bedömning

Hovrätten prövade tingsrättens dom avseende besiktningsteknikern och ändrade domen till 13 fall av grovt tagande av muta istället för 13 fall av tagande av muta. På grund av det höga straffvärdet och brottslighetens art saknas det utrymme att bestämma påföljden till något annat än fängelse. Påföljden bestäms till fängelse 1 år och 4 månader.

ÖVERKLAGAD

BILLEASINGFALLET

En underentreprenör har lämnat otillbörliga förmåner i form av en leasad bil samt ett lån till en platschef på ett större byggföretag.

Lunds tingsrätt dom 2024-10-17 i mål B 6861-23

En platschef på ett större byggföretag har under åren 2019 till 2022 anlitat en underentreprenör inom ramen för fem olika projekt. Under perioden ingick underentreprenören ett fordonleasingavtal, en bil som sedan plockades ut och nyttjades av platschefen.

Under perioden överfördes även 200 000 kronor till platschefen från ett konto tillhörande underentreprenören. I målet är ostridigt att pengarna i fråga har använts av platschefen till en kontantinsats i samband med ett privat bostadsköp.

Trots att ägaren till underentreprenören hävdar att det rör sig om rena väntjänster anser tingsrätten att platschefen insett sambandet mellan förmånerna och hans roll som platschef på byggföretaget. Därför dömer såväl platschefen som ägaren till underentreprenören till tagande respektive givande av muta vid två tillfällen. Påföljden blir villkorlig dom då ingen av de tilltalade förekommer i belastningsregistret och även om tingsrätten konstaterar tingsrätten att framför allt leasingbilsförmånen har uppgått till ett betydande ekonomiskt värde straffvärdet ligger på fängelsenivå saknas särskild anledning att befara att någon av dem på nytt kommer att göra sig skyldiga till brott, bör påföljden bestämmas till villkorlig dom. Dessutom har platschefen blivit av med sin anställning och underentreprenören har gått i konkurs.

TRANSPORT OCH FORDON

TINGSRÄTT

PRIVAT – PRIVAT

GIVANDE AV MUTA

DAGSBÖTER

VILLKORLIG
DOM

LAGA KRAFT

KÖRPROVSFALLET

En person som skulle köra upp erbjöd en trafikinspektör en otillbörlig förmån i syfte att få godkänt.

Västmanlands tingsrätt dom 2024-10-17 i mål B 3948-24

En person som skulle köra upp erbjöd en trafikinspektör en otillbörlig förmån för tjänsten. Erbjudandet bestod i att under pågående uppkörning överlämna ett kuvert innehållande minst två 500-kronorssedlar till trafikinspektören.

Den åtalade är tidigare ostraffad. Inget har framkommit som tyder på att hen inte skulle leva under välordnade förhållanden. Tingsrätten bedömer därför att det inte finns särskild anledning att befara att hen kommer att fortsätta begå brott. Varken brottslighetens straffvärde eller art hindrar att hen döms till villkorlig dom. Påföljden ska därför bestämmas till villkorlig dom. Den villkorliga domen ska förenas med 30 dagsböter.

ÖVERKLAGAD

HOTFALLET

En besiktningstekniker tog emot mutor för att godkänna bilar.

Göta Hovrätt dom 2024-11-27 i mål B 4682-23

Överklagan av Örebro tingsrätts dom 2023-11-01 i mål B 3514-22

Tingsrättens bedömning

En besiktningstekniker påstod att hen godkänt bilar efter att ha mottagit hot. Men tingsrätten ansåg att det var ställt utom rimligt tvivel att teknikern tagit emot otillbörliga förmåner.

Inom ramen för en annan utredning påträffades en lista över beställda men ej genomförda besiktningar av fordon. Fordonen kopplades till en ansvarig besiktningstekniker som uppgav att hen godkänt bilar efter att ha mottagit hot från två personer riktade mot honom och hans familj.

Tingsrätten fann det utrett att besiktningsteknikern tagit emot pengar i tidsmässigt samband med att denne besiktat fordon som ägts eller på annat sätt hade koppling till de medtilltalade. Tingsrätten ansåg också det utrett att teknikern betalat för besiktningar med sitt kontokort. Beträffande teknikerns uppgifter om att denne agerat i nöd, konstaterade tingsrätten att berättelsen inte var helt osannolik.

Däremot fann tingsrätten att berättelsen saknade stöd av övriga uppgifter och utredning, samt att teknikern inte kunnat ge en förklaring till hur den enskilda händelsen av hot påverkat upprepade fall av otillbörliga förmåner. Tingsrätten ansåg därför att teknikerns invändning var vag. Det ansågs därmed ställt utom rimligt tvivel att teknikern tagit emot otillbörliga förmåner.

Avseende de medtilltalade fann tingsrätten att erkännanden fick stöd av övrig bevisning. I de fall där brott förnekades, bedömde tingsrätten att lämnade invändningar inte försvagade åklagarens bevisning. Teknikern dömdes för tagande av muta. Teknikern dömdes även för annan brottslighet. Påföljden blev villkorlig dom förenat med 150 dagsböter.

(FORTS. HOTFALLET)

De medåtalade dömdes för givande av muta. Därtill dömdes två personer för medhjälp till brott efter att ha vidareförmedlat betalningar till teknikern. Påföljden för de medtilltalade bestämdes till 60 dagsböter. Påföljden för de två som dömdes för medhjälp till brott bestämdes till villkorlig dom förenat med 30 respektive 50 dagsböter. De ekonomiska fördelarna som erhållits genom brotten förklarades förverkade.

Hovrättens bedömning

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut på så sätt att hovrätten dömer teknikern för 21 fall av grovt tagande av muta i stället för 21 fall av tagande av muta.

”Brotten är grova då gärningarna innefattat missbruk av särskild förtroendeställning, missbruk av särskilt ansvarsfull ställning och ingått i en brottslighet som utövats systematiskt eller i större omfattning.”

Hovrätten dömer besiktningsteknikern även för 21 fall av osant intygande, grovt brott enligt 15 kap 11 § 2 st brottsbalken och bestämmer påföljden till fängelse 1 år och 4 månader.

PADELFALLET

En kommunanställd begärde, av en delägare till en padelklubb, sponsring till sin sons basketlag. Den kommunanställda begärde eller mottog även gratis padeltider för denne och dennes familjemedlemmar.

Svea Hovrätt dom 2024-12-12 i mål B 6493-23

Överklagan av Södertälje tingsrätt dom 2023-04-17 i mål B 107-23

Tingsrättens bedömning

En kommunanställd begärde sponsring till sin sons basketlag från en padelklubb, som betalade 10 000 kr. Hen och hens familj fick även gratis padeltider värda minst 19 000 kr. Dessutom fick sonen ett gratis padelracket av en padelspelare.

Tingsrätten konstaterade att den kommunanställda var mutbar och att förmånerna kunde utgöra muta. Eftersom hen hade en roll i kommunens mark- och exploateringsfrågor, fanns ett tjänstesamband mellan förmånerna och hens arbete.

Förmånerna ansågs otillbörliga då de innebar en privat förmögenhetsökning och skapade en tacksamhetsskuld. Även om vissa förmåner gavs till familjen och basketlaget, låg de inom den kommunanställdes "egennyttans ram", vilket gjorde hen ansvarig.

Den kommunanställda dömdes till 70 dagsböter för tagande av muta och en av padelklubbens delägare till 50 dagsböter för givande av muta. Den andre delägaren frikändes, då hens delaktighet inte var styrkt. 19 000 kr förverkades som brottsvinst.

Padelspelaren frikändes, då det saknades bevis för att padelracket hade koppling till den kommunanställdes tjänst.

Hovrättens bedömning

Hovrätten fastställer tingsrättens dom angående den kommunalanställda. Hovrätten ändrar tingsrättens dom endast på det sättet att hovrätten bestämmer dagsbotsbeloppet till 150 kronor från tidigare 250 kronor.

Vad gäller en delägare fastställer Hovrätten tingsrättens dom.

TELEKOMFALLET

Hovrätten fastställer tingsrättens frikännande dom gentemot fyra anställda i svenskt telekombolag.

Svea hovrätt, dom 2024-01-10 i mål B 8546-22

Överklagan av Solna tingsrätt, dom 2022-06-21 i mål nr B 5258-21

Tingsrättens bedömning

Fyra anställda i ett svenskt telekombolag åtalades för grov bestickning, motsvarande grovt givande av muta, samt medhjälp för att ha lämnat otillbörliga betalningar som uppgick till cirka 2,2 miljoner USD till tre personer i Republiken Djibouti. Detta i syfte att ingå avtal om leverans av telekomutrustning till landet. De som, enligt åtalet, skulle ha erhållit de otillbörliga betalningarna var en Attorney General, Djiboutis president, samt vd:n för ett telekombolag i Djibouti. Betalningarna skulle ha överförts till ett konto tillhörande ett bolag som telekombolaget ingått två avtal med rörande konsulttjänster avseende i huvudsak marknadsföring och affärsutveckling.

Målet prövades enligt den tidigare mutbrottslagstiftningen. Tingsrätten inledde med att pröva huruvida envar av de angivna mottagarna ingick i kretsen av mutbara personer, om personen agerat i sin tjänsteutövning och om muta hade givits. Tingsrätten kom fram till att åklagaren inte förmått styrka att två av de angivna mottagarna varit mutbara personer.

Vad gäller vd:n för telekombolaget, fann tingsrätten att hen visserligen i sin befattning haft möjlighet att utöva inflytande över telekombolagets beslut att tilldela kontraktet, men att det inte hade bevisats att mutor lämnats till hen. Dessa slutsatser innebar att centrala rekvisit för bestickningsbrottet inte hade bevisats av åklagaren. Det fanns då inte anledning för tingsrätten att gå vidare i sin prövning av övriga brottsrekvisit, bl.a. om transaktionerna inneburit någon otillbörlig förmån. Tingsrätten prövade därför inte heller frågan om de tilltalades inblandning i transaktionerna eller deras uppsåt.

De fyra anställda i det svenska telekombolaget frikändes från åtalet för grov bestickning, motsvarande grovt givande av muta.

(FORTS. TELEKOMFALLET)**Hovrättens bedömning**

Hovrätten inledde med att pröva preskription då brotten begicks 2011–2012 och rättegången hölls 2022. Justeringen av åtalet 2022, där åklagarna hävdade att Attorney General var mutbar, ansågs ha skett efter preskriptionstidens utgång och beaktades därför inte.

Likt tingsrätten fann hovrätten att bevis saknades för att Attorney General haft inflytande över telekomsektorn och därmed inte var en mutbar person. Gällande vd:n för Djibouti Telecom konstaterade hovrätten att denne var mutbar, men att det saknades bevis för att en muta överlämnats.

Hovrätten fastställde därmed tingsrättens frikännande dom för de fyra åtalade.

OM INSTITUTET MOT MUTOR

Institutet Mot Mutor (IMM) skapar tilltro i samhället genom att motverka korruption och underlätta för samhällets aktörer att göra rätt. IMM är en ideell näringslivsorganisation som har funnits sedan 1923.

Tyngdpunkten i verksamheten ligger på att informera företag, näringslivets organisationer, myndigheter och massmedier om vad korruption är, hur den tar sig uttryck och hur den kan motverkas.

En grundläggande del i IMM:s arbete är att arbeta med självreglering som ett verktyg för att bekämpa korruption i samhället. IMM förvaltar självregleringen Kod mot korruption i näringslivet (Näringslivskoden). Koden fyller ut och förtydligar straffbestämmelserna om mutbrott samt ger stöd i det förebyggande arbetet mot korruption.

IMM:s huvudmän är Stockholms Handelskammare, Svenskt Näringsliv och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Partnerorganisationer till IMM är Svensk Handel, Bankföreningen, Byggföretagen och Lif – de forskande läkemedelsföretagen. IMM har därutöver ett antal stödjande medlemmar.

FRÅGOR OCH BESTÄLLNING AV MATERIAL

För mer information om IMM:s skrifter och material,
besök www.institutetmotmutor.se.

Om du vill veta mer om IMM:s arbete eller är intresserad av
att bli stödjande medlem kan du vända dig till vårt kansli.

IMM:s kansli finns i Näringslivets Hus.
Kontaktperson: Parul Sharma, generalsekreterare
Adress: Box 27287, 102 53 Stockholm
Tel: 010 - 256 99 80
E-post: info@institutetmotmutor.se
Webb: www.institutetmotmutor.se